

Til kommuner, MLK-enheder, støjlaboratorier m.fl.

MILJØSTYRELSEN

Industrikontoret

J.nr. M 171/185-0001

Ref. JJ/TVA/9

Skydebaner.

Opgørelse af aktivitet, rammegodkendelse, nye støjdata.

Den

3. juni 1998

Miljøstyrelsen modtager en del forespørgsler fra kommuner, skytteforeninger og andre, der stiller spørgsmål til konkrete forhold om den miljømæssige regulering af skydebaner. I forbindelse hermed sker der en uddybning og afklaring af punkter i Miljøstyrelsens vejledning 1/1995 "Skydebaner" (skydebanevejledningen). Hensigten med dette brev er, i form af vejledende udtalelser fra Miljøstyrelsen, at gøre disse punkter almindelig kendt. Desuden meddeles nye støjdata for sortkrudtsvåben, og der meddeles en rettelse af de støjtal for haglgeværer, som blev udsendt til kommuner m.fl. den 29. oktober 1996.

Opgørelse af aktivitet på skydebaner

Det er Miljøstyrelsens opfattelse, at aktiviteten på skydebaner opgøres i form af antal dage (og aftener/nætter) pr. uge, hvor skydebanen kan benyttes. For skydebaner, hvor der udøves flere skydediscipliner, eller hvor der benyttes flere typer af våben, som giver væsentligt forskellig støjbelastning i omgivelserne, er det hensigtsmæssigt at opgøre aktiviteten separat for hver disciplin/våbentype, idet der så vil kunne tildeles længere skydetid til de mindre støjende aktiviteter. Kan en sådan opdeling ikke foretages, vil tildelingen af skydetid skulle rette sig efter støjniveauet fra den mest støjende våbentype og den mest støjende skydemåde, der regelmæssigt benyttes på skydebanen.

Miljø- og Energiministeriet
Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K

Tlf. 32 66 01 00

Fax 32 66 04 79

Telex 31 209 miljødk

E-mail (X-400): I=mst;

S=Miljøstyrelsen;O=Miljøstyrelsen;OU1

=mst;P=sdn;A=dk400;C=dk;

E-mail (Internet): mst@mst.dk

For skydebaner, hvor der kan tillades skydetid såvel om dagen og om aftenen, er det væsentligt at den tilladte skydetid om dagen og om aftenen lægges på de samme dage. Den støjgene, som skydebaner giver anledning til, afhænger stærkt af hvor mange og hvor lange perioder med ro, der er imellem skydeaktiviteterne.

Det fremgår ikke tilstrækkelig tydeligt af skydebanevejledningen, at betegnelsen søndage tillige omfatter helligdage, hvilket imidlertid har været hensigten.

Det er ikke efter Miljøstyrelsens opfattelse hensigtsmæssigt at opgøre aktiviteten som antallet af afgivne skud, og der bør derfor heller ikke stilles vilkår på denne form. I forbindelse med skydebanens egenkontrol kan det - for skiveskydningsbaner - være rimeligt at opgøre antal afgivne skud, idet dette er et mål for mængden af blyprojektiler, der ophobes i kuglefanget.

Miljøstyrelsen har i konkrete afgørelser set, at der stilles vilkår om, at skydning på hverdage finder sted på bestemte ugedage. Et sådant vilkår kan ikke siges at være begrundet i miljømæssige forhold, og vil yderligere være uhensigtsmæssigt i tilfælde, hvor skydebanen - eller skydebanens naboer - ønsker skydeaktiviteterne flyttet til andre dage. Vilkåret bør efter styrelsens mening udformes som et tilladt antal dage pr. uge, og bør suppleres med et vilkår om, at skydebanen inden sæsonen starter offentliggør hvilke dage der i løbet af sæsonen er planlagt skydning.

Miljøstyrelsen anbefaler generelt, at skydetiderne opgøres svarende til de afgrænsninger, der er vist i skemaerne i skydebanevejledningen på siderne 32, 34 og 36 og i form af et antal dage pr. uge som vist i vejledningens figurer 1 - 3. Det anbefales ikke, at skydetiden opgøres som det samlede antal timer pr. måned eller pr. år. Tilsynet med overholdelse af et sådant vilkår er efter styrelsens opfattelse unødvendig kompliceret.

Rammegodkendelser

Miljøstyrelsen har i mange tilfælde set, at der er søgt om rammegodkendelser af skydebaner uden at det er specificeret hvilke aktiviteter, godkendelsens rammedel gælder for, herunder fx. planlagte udvidelser eller ændringer.

Der har efter Miljøstyrelsens opfattelse i så godt som alle tilfælde ikke været grundlag for at give rammegodkendelse, idet en af forudsætningerne herfor er, at virksomhedens miljøforhold som udgangspunkt er bedre end de vilkår, der opstilles for (ramme)godkendelsen. Herved vil miljøforholdene også efter de ændringer, der fremgår af rammedelen, kunne holde sig indenfor de fastlagte grænser.

Det fremgår af skydebanevejledningen på side 22, at udgangspunktet for vurdering af støjbelastningen fra skydebaner er de regler, der gælder for nye skydebaner (vejledningens

side 37). Hvis det for en eksisterende skydebane er teknisk og økonomisk muligt for en skydebane at dæmpe støjen, skal denne støjdæmpning først gennemføres så støjniveauerne svarer til det, man ville kræve for en ny skydebane, inden der kan tillades en udvidelse af aktiviteterne i form af en rammegodkendelse.

Miljøstyrelsen finder således generelt, at der ikke er anledning til at give rammegodkendelse til skydebaner, som ikke lever op til kriterierne for nye skydebaner.

I tilfælde, hvor der for en skydebane er planlagt ombygning, ændringer eller udvidelse, vil det i de fleste tilfælde være muligt at lade disse indgå i en sædvanlig miljøgodkendelse uden rammedel. Rammegodkendelser var fra starten tænkt som et værktøj til mere smidig administration af miljøgodkendelse af virksomheder med udvidelsesplaner, men har i praksis ikke virket på den måde.

Ny eller eksisterende skydebane

Miljøstyrelsen har i flere tilfælde været stillet overfor spørgsmål om hvorvidt en konkret skydebane skulle vurderes efter retningslinierne for eksisterende skydebaner (skydebanevejledningens side 32 - 33) eller efter retningslinierne for nye skydebaner (vejledningens side 36 - 37).

Eksisterende skydebaner betegner de skydebaner, som er anlagt før 1. oktober 1974 (hvor den første miljøbeskyttelseslov trådte i kraft), som ikke har udvidet aktiviteterne siden, og som ikke har en samlet miljøgodkendelse. Det kan dog i konkrete tilfælde være vanskeligt at afgøre, hvad aktivitetsniveauet var på en skydebane i 1974.

Skydebaner, som er anlagt efter dette tidspunkt, eller hvor der er sket en væsentlig udvidelse af aktiviteterne, skal - for at være lovlige - være miljøgodkendt.

Efter udløbet af en miljøgodkendelses retsbeskyttelsesperiode, som normalt er 8 år, kan kommunen vælge at tage godkendelsen op til en ny vurdering. Kommunen kan også vælge at lade godkendelsen fortsætte på uændrede vilkår. Hvis kommunen tager en miljøgodkendelse op til ny vurdering, skal den ny afgørelse træffes i overensstemmelse med de retsregler og under hensyn til de vejledende retningslinier, der gælder på det pågældende tidspunkt. Kommunen vil i dette tilfælde, ud fra en konkret bedømmelse, kunne fastlægge skydebanens tilladte skydetid efter retningslinierne for nye skydebaner.

I skydebanevejledningen står på side 24 - 25 en række anvisninger for vurdering af udvidelse af aktiviteterne på eksisterende godkendte skydebaner. Disse anvisninger finder alene anvendelse for godkendte skydebaner indenfor retsbeskyttelsesperioden. Anvisningerne er især beregnet på de tilfælde, hvor en godkendt skydebane, som er miljømæssigt godt belig-

gende, optager aktiviteterne fra dårligt beliggende skydebaner, som derpå nedlægges. De pågældende anvisninger kan ikke direkte anvendes på ikke-godkendte aktiviteter eller i forbindelse med, at der udstedes en ny miljøgodkendelse.

Udgangspunktet ved vurdering af støjbelastningen fra eksisterende skydebaner er de retningslinier, som gælder for nye skydebaner. Der lægges vægt på, hvilken støjdæmpning, det er muligt at opnå for det bestående skydebaneanlæg med bedst mulige støjdæmpende foranstaltninger. Hvis det ved fremlæggelse af en veldokumenteret teknisk/økonomisk redegørelse kan påvises, at det ikke er muligt eller realistisk at leve op til retningslinierne for nye skydebaner, kan der fastsættes mere lempelige vilkår. Ved fastsættelsen heraf skal der lægges vægt på støjbelastningens størrelse og på hvilken aktivitet, der hidtil har været på skydebanen. Hensigten med at indkalde bestående virksomheder til at ansøge om miljøgodkendelse er at forureningen skal nedbringes. Der er således ikke umiddelbart anledning til i forbindelse med skydebanens ansøgning om miljøgodkendelse at søge aktiviteterne udvidet. Dette kan komme på tale i tilfælde, hvor udvidelsen afvejes imod en væsentlige støjdæmpning. Vilkårene for eksisterende skydebaner skal under alle omstændigheder være indenfor den ramme, som angives i skydebanevejledningens figur 1 (fx. kan støjvilkåret for en skydebane, der benyttes bl.a. to aftener indtil kl. 21, være op til 75 dB).

Redegørelse for støjdæmpning

Det er som nævnt ovenfor en betingelse for, at der kan fastsættes mere lempelige vilkår for eksisterende skydebaner end for nye, at der fremlægges veldokumenterede teknisk/økonomiske grunde for, at det ikke er muligt at dæmpe støjen så meget.

I nogle tilfælde har Miljøstyrelsen set, at denne teknisk/økonomiske redegørelse har manglet, idet skydebanen henholdt sig til, at støjen overholdt de vejledende grænser for eksisterende skydebaner på vejledningens figur 1, side 33.

Uanset støjbelastningen fra skydebanen ikke overskrider rammen på vejledningens figur 1 er der behov for, at skydebanen redegør for mulighederne og omkostningerne ved dæmpning af støjen. Miljøstyrelsen kan i den forbindelse oplyse, at der under arbejdet med skydebanevejledningen blev udført beregninger af mulighederne for at støjdæmpe militære skydebaner og civile langdistancebaner, og det herved blev fundet at de gennemsnitlige omkostninger ville være omkring 400.000 kr.

I nogle tilfælde kan redegørelsen om mulighederne for støjdæmpning være ret kortfattet. For eksempelvis flugtskydningsbaner er det således vanskeligt og omkostningskrævende at dæmpe støjen i retninger omkring skudretningen. Derimod er der for civile skiveskydningsbaner gennemført forsøg bl.a. med frembyggede skydehuse og med lydabsorberende skærme

mellem skytterne, og der er opnået gode resultater. Det også påvist, at der ved at opsætte højdeblændere kan opnås dæmpning af støjen i retninger omkring skudretningen.

Støjdata for sortkrudtsvåben

Forbundet af Danske Sortkrudtsskytteforeninger har fået målt støjudsendelsen fra fire typiske sortkrudtsvåben. Sortkrudtsvåben benyttes - efter særlig tilladelse - på et mindre antal skiveskydningsbaner rundt om i landet, men der har hidtil ikke foreligget data for kildestyrke eller udgangsniveau af disse historiske skydevåben. Efter drøftelse med forbundet har Miljøstyrelsen valgt, at der ved støjberegninger for sortkrudtsvåben skal benyttes data for riffel Whitney 1841 (kaliber 13,7 mm). Udgangsværdi (lydrykniveau i frit felt i 10 m afstand) og lydklasse for dette våben er:

Sortkrudtsvåben (riffel Whitney 1841, kaliber 13,7 mm)

retning med skudretningen	0°	45°	90°	135°	180°
Udgangsniveau, dB re. 20 µPa	118,4	113,8	110,0	108,6	111,0
Lydklasse	G1	G1	G1	G1	G2

Det kan ses ved sammenligning med udgangsværdierne i Miljøstyrelsens vejledning om beregning og måling af støj fra skydebaner, vejledning nr. 2/1995, at støjudsendelsen fra sortkrudtsvåben er svagere end fra de våben, som i øvrigt benyttes på langdistance skiveskydningsbaner (våbenklasse 1 eller 3). Dette er dog kun tilfældet, når at krudtladningen for sortkrudtsvåben afpasses således, at kuglen ikke opnår overlydshastighed, hvilket er det almindelige for den type våben. Ved større krudtladning vil støjudsendelsen øges.

Støjdata for haglgeværer

Miljøstyrelsen udsendte den 29. oktober 1996 meddelelse til kommuner, MLK-enheder med flere om nye støjdata for haglpatroner. Det har for nylig vist sig, at der er en fejl i angivelsen af lydklasserne for nogle af de pågældende data. De korrekte data er:

Haglgevær (kaliber 12)

retning med skudretningen	0°	45°	90°	135°	180°
Udgangsniveau, dB re. 20 µPa	115,5	113,0	109,0	106,5	108,5
Lydklasse	G2	G2	G3	G3	G3

I retningerne 0°, 45° og 180° har lydklassen fejlagtigt været angivet ét nummer for højt, men der har ikke været fejl i udgangsniveauet.

I de tilfælde, hvor nomogrammetoden i vejledning nr. 2/1995 har været benyttet til beregning af støjniveauet fra flugtskydningsbaner, har beregningsresultatet i de pågældende retninger som følge af fejlen været et par dB for lavt, typisk mellem 1 og 5 dB. Det er imidlertid

Miljøstyrelsens indtryk, at så godt som alle beregninger af støjniveau i forbindelse med ansøgninger om miljøgodkendelse af flugtskydningsbaner er udført på én af følgende to måder:

- Ved brug af beregningsprogrammet SKUDD, hvor der ved anvendelse af programversion SKUDD 3-4D eller højere nummer benyttes korrekte data for haglgeværer. Denne fremgangsmetode har således hele tiden givet korrekte resultater.
- Ved korrektion af resultaterne af tidligere beregninger, hvor resultatet er 'korrigeret' med forskellen mellem udgangsniveauet i vejledning nr. 2/1995 og udgangsniveauet i Miljøstyrelsens brev af 29. oktober 1996. Denne fremgangsmåde, som kun giver korrekte resultater under forudsætning af, at våbnes lydklasse ikke ændres, har således givet mere korrekte resultater end en direkte brug af vejledningens nomogrammetode.

Det er sammenfattende Miljøstyrelsens vurdering, at den omtalte fejl ikke har haft væsentlig indflydelse på vurderingen af støjbelastningen fra flugtskydningsbaner, fordi nomogrammetoden og de hertil knyttede data ikke har været benyttet ved de støjberegninger, som Miljøstyrelsen har set.

Med venlig hilsen

(sign.)

Jørgen Jakobsen